

Jaume Vicens, responsable de l'estudi, amb Lluís Pagès, Imma Bellafont i Xavier Cubeles, autor del treball ■ PERE VIRGILI

Els títols en català pateixen un tracte discriminatori als punts de venda, molt acusat en estacions i aeroports

Llibres amagats

Jordi Capdevila
BARCELONA

Les llibreries catalanes tenen una certa recança a mostrar a la vista pública els llibres en català. Almenys això és el que es desprèn del primer estudi sobre *La presència del llibre en català al comerç minorista de llibres de Catalunya*, fet per l'Associació d'Editors en Llengua Catalana (AELC).

El document indica que si bé el conjunt de llibreries de Catalunya tenen un 40 per cent d'oferta de llibres en català, a les llibreries tradicionals només un de cada tres és exposat en lloc preferent. A les grans superfícies, el percentatge ja baixa a un de cada sis llibres, mentre que arriba a un de cada

deu a les llibreries d'estacions i aeroports. És a dir, del 40 per cent d'exemplars en oferta es passa a menys d'un 30 per cent d'exposats per atreure el comprador.

"La normalització lingüística no ha arribat al llibre en català", explica el president de l'AELC, Lluís

Les llibreries tradicionals són les úniques que tenen una oferta semblant en català i castellà

Pagès, que ho ressalta en un fet concret. Per Sant Jordi hi ha una major proporció de vendes de llibres en català respecte al castellà, mentre que durant la resta de l'any, amb la campanya de Nadal inclosa, els llibres en català tendeixen a representar una quota sensiblement inferior de vendes en tots els establiments.

El llibre infantil i juvenil és el que ajuda una mica a equilibrar l'oferta idiomàtica. Així, mentre que els llibres de literatura en català representen un 27% de l'oferta i els de divulgació el 21%, el llibre infantil en català arriba al 60 per cent del total.

Els establiments tenen molta cura amb l'idioma pel que fa a la senyalització i l'atenció al client, en percen-

tatges que s'apropen al 90 per cent en català. Però els únics que intenten mantenir una equidistància en l'oferta amb els dos idiomes són les llibreries tradicionals, ja siguin petites, mitjanes o grans, amb un 40 i 50% d'oferta de llibre en català. A les grans superfícies i magatzems només hi ha un 26% d'oferta de llibre en català, als hipermercats un 21% i un minso 6% en llibreries d'estacions de transport. Les llibreries tradicionals també prioritzen la presentació de llibres en català, mentre que a les grans superfícies el predomini és per al castellà.

En base a aquesta enquesta, l'AELC farà un estudi de com pot millorar la presència del llibre en català a tots els establiments. ■

Crítica* teatre

Juan Carlos Olivares

Una declaració d'amor... al teatre

Un pròleg, deu quadres i un breu epíleg.

Aquesta seria l'estructura bàsica d'*El gran secret*, un espectacle que diu que parla sobre la relació entre amor i teatre però, en el fons, és una declaració d'amor al teatre. Joan Font, en col·laboració amb el dramaturg Albert Espinosa, ha forjat un excel·lent instrument pedagògic per explicar a grans i petits el que és el teatre.

L'amor és el fil conductor per recórrer la història des dels seus orígens fins a l'actualitat, repassar els diferents gèneres i, de passada, transmetre quatre nocions sobre què significa ser actor. En algun moment l'excusa argumental passa a primer pla, però sempre requereix una acotació prèvia per fer-se visible davant l'espectador. En canvi, la idea de l'art escènic com una expressió viva que acompanya l'ésser humà des que va sentir la necessitat de la representació dels seus temors i les seves

alegries és un missatge directe, perfectament elaborat pels artífexs d'aquest projecte.

Un itinerari des de la tragèdia grega al mestissatge contemporani. Tot i que domina el concepte Comedians, sobretot en els episodis còmics, algunes parades més allunyades del cànon bufonesc són autèntiques sorpreses de bon pols dramàtic. Fins i tot en aquells quadres que se suposen carregats d'ironia, com el dedicat al teatre contemporani. Malgrat l'evident commiseració vers el *modern*, aquesta última escena és una de les més gratificants pel perfecte acoblament entre estètica i dramaturgia. Una simplificació que els ha sortit rodona, entre d'altres motius, per la camaleònica personalitat dels cinc intèrprets, autèntica plastilina actoral.

* **El gran secret**, D'ALBERT ESPINOSA I JOAN FONT TNC, 13 DE DESEMBRE

Un Goya inèdit es veurà a Saragossa

Redacció
MADRID

El Museu del Prado de Madrid restaurarà durant els pròxims mesos el retrat de *Lluís Maria de Borbó i Vallabriga*, primer retrat infantil pintat per Francisco de Goya, per exposar-lo a la primavera al Museu Provincial de Saragossa. Aquest

quadre no s'havia exposat mai fins ara, ja que sempre havia estat en mans de la família per a la qual va ser pintat per l'artista aragonès. L'obra va ser adquirida recentment per deu milions d'euros per la Fundació Plaza, integrada pel govern d'Aragó, l'Ajuntament de Saragossa, Ibercaja i Caja de la Immaculada. ■

El Comentari

Joan Tudela
joantudela@periodistes.org

Elogi lingüístic de la Lliga

Cada cop som més els que pensem que el millor president de la Catalunya contemporània ha estat Enric Prat de la Riba. I és curiós perquè no ens identifiquem amb el seu llenguatge -s'anomenava regionalista- ni tampoc amb la seva ideologia -era conservador-. Però reconeixem que governava amb visió de país, amb eficàcia, amb eficiència i sobretot sense cap sectarisme: triava sempre els millors en cada

matèria (la tria de Pompeu Fabra és ben significativa).

Una de les tribunes de Prat de la Riba va ser l'Ateneu Barcelonès. El mateix fòrum on l'altre dia va tenir lloc una interessant conferència de Narcís Iglésias i Josep Grau sobre el llibre d'aquest, *La Lliga regionalista i la llengua catalana (1901-1924)*. Escoltant-los, vaig arribar a la conclusió que la política lingüística de la Lliga mereix un elogi clar pel fet que va

aconseguir quatre coses que avui dia ja no valorem prou, de tan assumides com les tenim, però que són bàsiques.

1) Dignificació del català: al segle XIX, la vitalitat del català era molt gran, però el prestigi social que tenia era gairebé zero. La Lliga va ser decisiva en la dignificació de la nostra llengua.

2) Codificació del català: gràcies al suport incondicional de la Lliga a Pompeu Fabra i al fet de crear

Cada cop som més els qui veiem Prat de la Riba com el millor president que ha tingut la Catalunya contemporània

l'Institut d'Estudis Catalans, la nostra llengua va poder disposar d'ortografia, gramàtica i diccionari.

3) Llenguatge administratiu: per primer cop a la nostra història contemporània, una administració sencera -la Mancomunitat- va funcionar en català.

4) Discurs públic: la Lliga va incorporar per primera vegada la normalització social del català al discurs polític.

Déu n'hi do, tot plegat!